

Omzendbrief d.d. 13 maart 1997 tot wijziging van de ministeriële omzendbrief van 5 april 1973 - morele, godsdienstige of filosofische bijstand aan ziekenhuispatiënten: minister van Sociale Zaken De Galan & minister van Volksgezondheid en Pensioenen Colla

Uit de erkenning van de islamitische en orthodoxe eredienst door het Ministerie van Justitie - respectievelijk op basis van de wet van 19 juli 1974 en de wet van 17 april 1985 - vloeit voort dat beide erediensten in de voormelde ministeriële omzendbrief van 5 april 1973 moeten worden opgenomen. De nieuwe omzendbrief is zo opgesteld dat deze voortaan niet meer hoeft te worden herwerkt wanneer het aantal erkende erediensten wordt gewijzigd.

Derhalve hebben wij besloten punt 3 van de omzendbrief te vervangen door volgende tekst.

“3. De bedienaars of vertegenwoordigers van de erediensten en de lekenraadgevers die in de ziekenhuizen, morele, godsdienstige of filosofische bijstand verlenen aan ziekenhuispatiënten, worden aangewezen door de organen van de verschillende religieuze en levensbeschouwelijke instanties die door het Ministerie van Justitie op dat ogenblik als ter zake bevoegd worden erkend. Ter informatie werd bij deze omzendbrief een lijst van de huidige organen en de adressen ervan gevoegd.”

In bijlage voegen we ook een gecoördineerde versie van de omzendbrief.

Brussel,

De Minister van Sociale Zaken,

De Minister van Volksgezondheid
en Pensioenen,

Magda DE GALAN

Marcel COLLA

Communicatie omzendbrief aan de Heren provinciegouverneurs, aan de ondergeschikte Openbare Besturen en aan de inrichtende machten van de verplegingsinrichtingen.

Bij omzendbrief van 13 maart 1972 heeft mijn achtbare voorganger, Minister Servais, de ziekenhuisinrichtingen in kennis gesteld van zijn beslissingen hen voorlopig te ontslaan van de verplichting tot toepassing van de ministeriële omzendbrief van 3 november 1971 betreffende de morele, godsdienstige of filosofische bijstand aan gehospitaliseerde patiënten.

Bovendien deelde Minister Servais mede, dat hij beperkte werkgroep, samengesteld uit woordvoerders van de groeperingen die de verschillende strekkingen van de niet-confessionele levensbeschouwing en van de godsdienstige doctrine vertegenwoordigen, opdracht had gegeven hem eventueel passende rechtzettingen en wijzigingen voor te stellen in verband met de omzendbrief van 3 november 1971.

Na kennis te hebben genomen van het verslag van de bovenvermelde werkgroep, heb ik besloten de omzendbrief van 3 november 1971 in te trekken en te vervangen door navolgende richtlijnen.

Bij koninklijk besluit van 12 januari 1970 tot wijziging van het 5° van de bijlage bij het koninklijk besluit van 23 oktober 1964, tot bepaling van de normen die door de ziekenhuizen en hun diensten moeten worden nageleefd, werd de morele, godsdienstige of filosofische bijstand aan gehospitaliseerde patiënten als volgt geregeld:

“Aan de bedienaren van de eredienst en de lekenraadgevers, die door de patiënten gevraagd worden, zal ongehinderd toegang worden verleend tot de inrichting: zij moeten er voor de uitoefening van hun opdracht de geschikte sfeer en faciliteiten vinden. Volledige vrijheid van levensbeschouwing, godsdienst en politieke overtuiging dient aan iedereen gewaarborgd”.

Bij de concrete toepassing van deze norm dient te worden uitgegaan van het principe dat de individuele vrijheid van de patiënt zoveel mogelijk moet worden geëerbiedigd en dat zijn morele, godsdienstige of filosofische begeleiding door een vrij gekozen deskundige onder de beste omstandigheden moet kunnen geschieden.

Dit principe houdt in dat de patiënt, bij zijn opneming in het ziekenhuis, duidelijk over zijn rechten moet worden ingelicht. Te dien einde zal hem een informatienota worden ter hand gesteld, waarin die rechten worden uiteengezet en waarvan de tekst bij deze omzendbrief is gevoegd.

Deze nota zal door elke ziekenhuisdirectie worden aangevuld met de namen en adressen van de personen die, voor het verlenen van morele, godsdienstige of filosofische bijstand, ter beschikking staan van het ziekenhuis.

De nota bevat een afscheurbaar formulier onder de vorm van een niet-verplichte verklaring. Wanneer de patiënt verlangt van zijn rechten gebruik te maken, kan hij dit formulier, naar wens ingevuld en ondertekend, aan de ziekenhuisdirectie laten geworden onder een te sluiten omslag die bij de informatie nota zal zijn gevoegd.

Ieder door de patiënt aldus ingediend formulier heeft een streng vertrouwelijk karakter.

Het zal door de ziekenhuisdirectie, gevrijwaard tegen elke indiscretie, bewaard worden gedurende een periode van één jaar na het vertrek van de patiënt uit de inrichting.

2. In de katholieke eredienst worden thans niet-priesters officieel gemandateerd voor het volbrengen van bepaalde taken met uitzondering van de toediening der sacramenten. Er bestaat dan ook geen bezwaar tegen dat in de ziekenhuizen niet-priesters als vertegenwoordigers van de katholieke eredienst met de godsdienstige bijstand van gehospitaliseerde patiënten worden belast.

Met de term 'vertegenwoordigers' die in de navolgende punten wordt vermeld, worden dan ook deze personen bedoeld.

3. De bedienaars of vertegenwoordigers van de erediensten en de lekenraadgevers die in de ziekenhuizen, morele, godsdienstige of filosofische bijstand verlenen aan ziekenhuispatiënten, worden aangewezen door de organen van de verschillende religieuze en levensbeschouwelijke instanties die door het Ministerie van Justitie op dat ogenblik als ter zake bevoegd worden erkend. Ter informatie werd bij deze omzendbrief een lijst van de huidige organen en de adressen ervan gevoegd.

4. De bedienaars of vertegenwoordigers van de erediensten en de lekenraadgevers mogen de gehospitaliseerde patiënten op ieder ogenblik en zonder opgelegde tijdsbeperking bezoeken.

Evenwel, wanneer een gehospitaliseerde patiënt uitdrukkelijk om de bijstand van een bepaalde bedienaar of vertegenwoordiger van een eredienst of van een bepaalde lekenraadgever heeft verzocht, dienen de andere personen, die voor het verlenen van morele, godsdienstige of filosofische bijstand ter beschikking staan van het ziekenhuis, zich van elk bezoek aan die patiënt te onthouden. Dezelfde houding dient te worden aangenomen tegenover de patiënt die verklaard heeft geen enkel bezoek te willen ontvangen.

5. Het is de bedienaars of vertegenwoordigers van de erediensten en de lekenraadgevers verboden aan om het even wie inlichtingen mede te delen, waarvan zij ingevolge of ter gelegenheid van de uitoefening van hun opdracht kennis zouden hebben.

Iedere gehospitaliseerde patiënt mag op ieder ogenblik de aanwezigheid bij zijn ziekbed verzoeken van de bedienaar of vertegenwoordiger van de eredienst of van de lekenraadgever wiens bijstand door hem werd gevraagd.

Desgevallend zal de ziekenhuisdirectie zo vlug mogelijk de betrokken bedienaar of vertegenwoordiger van de eredienst of lekenraadgever met alle beschikbare middelen op de hoogte brengen van het verzoek van de patiënt.

7. Aan de bedienaars of vertegenwoordigers van de erediensten en aan de lekenraadgevers die in elk ziekenhuis voorkomen op de lijst van de personen die ter beschikking staan voor de morele, godsdienstige of filosofische bijstand aan de gehospitaliseerde patiënten wordt, voor zover door deze laatsten om hun bijstand werd verzocht, een eenvormige prestatievergoeding toegekend van 119 F (gekoppeld aan index 114,20 = 100 %) per uur.

Evenwel wordt in de ziekenhuizen waar thans aalmoezeniers of lekenraadgevers statutair geattitueerd zijn geen wijziging gebracht in de statutaire toestand of in de bezoldigingswijze van deze personen.

Bovendien, wanneer, in de openbare ziekenhuizen, de prestaties van sommige bedienaars van de erediensten of lekenraadgevers dermate talrijk zijn, dat de ziekenhuisdirecties het opportuun oordelen hun een forfaitaire bezoldiging toe te kennen, dient er te worden op toegezien dat deze eventuele forfaitaire regelingen achteraf niet worden omgezet in statutaire aanwijzingen.

De nodige bedragen tot betaling van deze bezoldiging en van de prestatievergoeding worden in aanmerking genomen voor het vaststellen van de verpleegdagprijs.

8. Ieder geschil dat mocht oprijzen bij de toepassing van deze richtlijnen zal aan de Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu worden voorgelegd.

9. De richtlijnen die in deze omzendbrief zijn vervat, zijn onmiddellijk van toepassing. De ziekenhuisdirecties zullen er op toezien, dat zij derwijze worden nageleefd dat elk misbruik zoveel mogelijk wordt vermeden.

Gezien om te worden gevoegd bij de omzendbrief van 13-03-1997

De Minister van Sociale Zaken,

De Minister van Volksgezondheid
en Pensioenen,

Magda DE GALAN
MORELE, GODSDIENSTIGE OF FILOSOFISCHE BIJSTAND AAN
GEHOSPITALISEERDE PATIENTEN

Marcel COLLA

Mevrouw,
Mijnheer,

U moet weten, dat u het recht heeft het bezoek te vragen en te ontvangen van een bedienaar of vertegenwoordiger van uw godsdienst ofwel van een lekenraadgever die een niet-godsdienstige morele of filosofische opinie aankleeft.

U vindt hieronder de namen en adressen van de personen die ter beschikking staan van ons ziekenhuis. Evenwel kunt u het bezoek vragen van een andere bedienaar of vertegenwoordiger van uw godsdienst of van een andere lekenraadgever. In dit geval moet u ons zijn naam, adres en telefoonnummer, indien u dit kent, opgeven. Wij zullen trachten u in de mate van het mogelijke voldoening te schenken.

U kunt ons eveneens laten weten dat u, behoudens nieuw bericht van uwentwege, geen enkel bedienaar of vertegenwoordiger van een eredienst noch lekenraadgever wenst te ontvangen.

Tenslotte moet u weten:

dat, indien u onderstaand formulier invult, u ons dit onder gesloten omslag moet doen geworden;

dat u geenszins verplicht is dit formulier in te vullen;

dat u achteraf van idee kunt veranderen en ons dit laten weten.

Namen en adressen van de personen die ter beschikking staan van ons ziekenhuis

Bedienaars of vertegenwoordigers
van de erediensten.

Lekenraadgevers

De Directie,

Kamer ..... Zaal ..... Bed .....

Verklaring (niet verplicht)

De ondergetekende (identiteit - meisjesnaam) .....
..... verlangt

(-) het bezoek te ontvangen

- van de bedienaar of vertegenwoordiger van de eredienst .....

- van de lekenraadgever .....

(-) het bezoek te ontvangen van de H. (naam en adres van de bedienaar of vertegenwoordiger van de eredienst of van de lekenraadgever).....

(-) behoudens nieuw bericht van mijnentwege, geen bezoek van een bedienaar of vertegenwoordiger van de eredienst noch van een lekenraadgever te ontvangen.

(-) het nodige schrappen.

Datum en handtekening

Lijst van de organen die bevoegd zijn voor de aanwijzing van de bedienaars of vertegenwoordigers van de erediensten en de lekenraadgevers in de ziekenhuizen (toestand op 13-03-1997).

Katholieke eredienst

BELGISCHE BISDOMMEN:

Aartsbisdom Mechelen-Brussel,
Wollemarkt 15,
2800 MECHELEN

Z.E. de Kardinaal Godfried DANNEELS
Tel.: 015/21.65.01

Diocèse de Liège,
rue de l'évêché 25
4000 LIEGE

Mgr Albert HOUSSIAU
Tél.: 041/23.58.20

Diocèse de Namur,
rue de l'évêché 1
5000 NAMUR

Mgr André LEONARD
Tél.: 081/22.14.25

Diocèse de Tournai,
place de l'évêché 1
7500 TOURNAI

Mgr. Jean HUARD
Tél.: 069/22.31.91

Bisdom Antwerpen,
Schoenmarkt 2,
2000 ANTWERPEN

Mgr. Paul VAN DEN BERGHE
Tel.: 03/231.36.34

Bisdom Brugge,
Geeststraat 4,
8000 BRUGGE

Mgr. Roger VANGHELUWE
Tel.: 050/33.59.05

Bisdom Gent,
Bisdomplein 1,
9000 GENT

Mgr. Arthur LUYSTERMAN
Tel.: 09/225.16.26

Bisdom Hasselt,
Vrijwilligersplein 14,
3500 HASSELT

Mgr. Paul SCHRUERS
Tel.: 011/22.79.21

Niet-confessionele filosofische of morele overtuigingen :

Stichting voor Morele Lekenbijstand,
Middaglijnstraat 17,
1210 BRUSSEL

Secretaris-Generaal: Mevr. Tony BUYSE
Tel.: 02/217.17.88

Israëlitische eredienst:

Centraal Israëlitisch Consistorie van België,
Jozef Dupontstraat 2,
1000 BRUSSEL

Voorzitter: de h. Georges SCHNEK
Tel.: 02/512.21.90

Anglicaanse eredienst:

Centraal Comité van de Anglicaanse
eredienst in België,
Capitaine Drespelstraat 29,
1050 BRUSSEL

Voorzitter: de h. Nigel WALKER
Tel.: 02/511.71.83

Protestantse eredienst:

Synode van de protestantse verenigde kerk van België, Voorzitter: de h. Daniël VANESCOTE
Marsveldstraat 5,
1050 BRUSSEL

Grieks - en Russisch - orthodoxe eredienst:

Oecumenisch Patriarchaat van Constantinopel, Metropoliet van België:
Charbolaan 71-73, Mgr. PANTELEIMON
1040 BRUSSEL

Religion islamique / Islamitische eredienst :

Executief van de Moslims van België, de h. Brahim BOUHNA
Boudewijnlaan 20-21, Tel.: 02/203.25.75
1000 BRUSSEL

GEACTUALISEERDE LIJST (toegevoegd januari 2008 door secretariaat Stuurgroep):

Katholieke eredienst:

Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen
Varkensstraat 6
2800 Mechelen
Telefoon 015/29.84.51
e-mail [HYPERLINK "mailto:miek.schoonejans.vbm@telenet.be"](mailto:HYPERLINKmailto:miek.schoonejans.vbm@telenet.be) miek.schoonejans.vbm@telenet.be

Secretariaat vicariaat Brussel
Vlasfabriekstraat 14
1060 Sint-Gillis
telefoon 02/533.29.11
e-mail [HYPERLINK "mailto:jos.wijns@skynet.be"](mailto:HYPERLINKmailto:jos.wijns@skynet.be) jos.wijns@skynet.be

Bisdom Antwerpen, Mgr. Paul VAN DEN BERGHE
Schoenmarkt 2, Tel.: 03/202.84.30
2000 ANTWERPEN

Bisdom Brugge, Mgr. Roger VANGHELUWE
Geeststraat 4, Tel.: 050/33.59.05
8000 BRUGGE

Bisdom Gent, Mgr. Luc VAN LOOY
Bisdomplein 1, Tel.: 09/225.16.26
9000 GENT

Bisdom Hasselt, Mgr. Patrick HOOGMARTENS
Vrijwilligersplein 14, Tel.: 011/28.84.40
3500 HASSELT

Niet-confessionele filosofische of morele overtuigingen :

Stuurgroep voor Morele Bijstand vzw, Voorzitter: Lut MATHEUSSEN

Vlaanderenstraat 69,
1800 Vilvoorde

Tel.: 02/751.93.48

Protestantse eredienst :
Protestantse Kerk van het Marsveld
Marsveldstraat 5
1050 Brussel

Dominee Jean-Claude THIENPONT
Tel.:02/415.82.15

Saint Andrew's Church of Scotland
Vleurgatsesteenweg 181
1050 Brussel

Dominee PITKEATHEY
Tel.:02/672.40.56

Israëlitische eredienst:
Centraal Israëlitisch Consistorie van België
Joseph Dupontstraat 2
1000 Brussel

consis@online.be
Tel.: 02/512.21.90

Anglicaanse eredienst:
Verenigde anglicaanse kerk Holy Trinity
Kapitein Crespelstraat 29
1050 Brussel

admin@htbrussels.com
Tel.:02/511.71.83

Islamitische eredienst:
Moskee El Mouhagirine
Malibransstraat 72
1050 Brussel

Orthodoxe eredienst:
Grieks-orthodoxe kerk van de Heilige Aartsengelen Michel en Gabriel
de Stassartstraat 92
1050 Brussel
Tel.:02/502.27.88

Russisch-orthodoxe kerk Sint Niklaas
Ridderstraat 29
1050 Brussel
Tel.:02/513.79.15

Ichounine SIMON

Russisch-orthodoxe kerk van Opstanding
Lakenweversstraat 42
1050 Brussel
Tel.:02/514.23.39

Orthodoxe kerk van de Heilige Drievuldigheid en van de Heiligen Comus en Damiaan
Paul Spaakstraat 26
1050 Brussel
Tel.:0476/62.33.01